

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
lica odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-04-81-T

Datum: 28. februar 2011.

Original: engleski

PRED PRETRESNIM VEĆEM I

U sastavu: sudija Bakone Justice Moloto, predsedavajući
sudija Pedro David
sudija Michèle Picard

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 28. februara 2011.

TUŽILAC

protiv

MOMČILA PERIŠIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTEVU ODBRANE DA SE PONOVO RAZMOTRI
PRIHVATANJE DOKUMENTA *PROPRIO MOTU***

Tužilaštvo:

g. Mark Harmon

Obrana:

g. Novak Lukić

g. Gregor Guy-Smith

PRETRESNO VEĆE I (dalje u tekstu: Pretresno veće) Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) ovim donosi odluku po Prigovoru na prihvatanje dokumenta *proprio motu* i zahtevu za ponovno razmatranje, koji je odbrana dostavila 21. februara 2011. godine na javnom osnovu (dalje u tekstu: Zahtev).

I. KONTEKST I ARGUMENTI

1. Tokom unakrsnog ispitivanja Ivana Đokića, tužilaštvo je ukazalo na izjavu koju je Momčilo Perišić dao u vezi s Đokićevim radom na modificovanim avionskim bombama: "[Ivan Đokić] je u tom smislu i inovator, jer nešto što nije moglo da se upotrebljava, a ovaj auditorij je on napravio tako da se upotrebljava sa zemlje i izazivalo je dar-mar gde se upotrebljavalo, ali to je samo za nas".¹ Ta izjava potiče iz dokumenta koji je na osnovu pravila 65ter označen brojem 7680, str. 0622-0454.

2. Gospodin Đokić rekao je da on za tu izjavu optuženog ne zna.² Tužilaštvo nije zatražilo da se dokument koji je na osnovu pravila 65ter označen brojem 7680 uvrsti u spis predmeta.

3. Na pretresu od 8. februara 2011. godine Pretresno veće zatražilo je od tužilaštva da se izjasni u vezi s prihvatanjem dokumenta koji je na osnovu pravila 65ter označen brojem 7680.³ Tužilaštvo je tvrdilo da tokom unakrsnog ispitivanja g. Đokića nije moglo da ustanovi po kom bi se osnovu taj dokument mogao uvrstiti u spis i dodalo da ono taj dokument ne bi predložilo za prihvatanje.⁴ Predsedavajući sudija rekao je da "smatr[a] da je to pitanje time rešeno" i upitao branioca da li on ima išta da kaže u vezi s tim, na šta je branilac odgovorio: "Složio bih se s vama, časni sudijo."⁵

¹ T. 14493.

² *Ibid.*

³ T. 14610.

⁴ *Ibid.*

⁵ T. 14611.

4. Dana 18. februara 2011. godine Pretresno veće odlučilo je da str. 0622-0429⁶ i 0622-0454 dokumenta koji je na osnovu pravila 65*ter* označen brojem 7680 *proprio motu* uvrsti u spis na osnovu pravila 89(C) Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik).⁷ Dokument je potom označen kao dokazni predmet C4 i uvršten u spis predmeta.

5. Odbrana u Zahtevu traži od Pretresnog veća da ponovo razmotri svoju odluku da dokument koji je na osnovu pravila 65*ter* označen brojem 07680 *proprio motu* uvrsti u spis i da ga izbriše iz spisa.⁸

6. Odbrana tvrdi da se prihvatanjem tog dokumenta *proprio motu* u ovoj fazi postupka narušavaju elementarna prava optuženog, zato što je odbrana već završila s izvođenjem dokaza.⁹ Odbrana tvrdi da optuženi, na osnovu člana 21(4) Statuta, ima pravo na adekvatno vreme kako bi mogao da ospori dokaze koji se iznose protiv njega.¹⁰

7. Odbrana napominje da je Pretresno veće na pretresu od 8. februara 2011. godine konstatovalo da je pitanje dokumenta koji je na osnovu pravila 65*ter* označen brojem 07680 "rešeno", te da je završni podnesak pripremala polazeći od toga.¹¹ Odbrana tvrdi da je Odluka bila prva naznaka za to da će Pretresno veće taj dokaz uzeti u obzir za neku svrhu, ali da odbrana ne zna šta bi ta svrha mogla biti.¹²

8. Kako odbrana tvrdi, taj dokument se stoga ne može prihvatiti, pošto, na osnovu pravila 89(D), potreba da se osigura pravično suđenje znatno preteže nad njegovom dokaznom vrednošću.¹³

9. Konačno, odbrana tvrdi da Međunarodni sud "počiva na kontradiktornom, stranački strukturisanom u postupku. Na stranama u postupku je da iznose dokaze, a ne

⁶ To je naslovna strana dokumenta.

⁷ Odluka da se *proprio motu* prihvati dokazni predmet, 18. februar 2011. godine (dalje u tekstu: Odluka).

⁸ Zahtev, par. 1, 29.

⁹ Zahtev, par. 9–10, 20.

¹⁰ Zahtev, par. 9, 13, 17.

¹¹ Zahtev, par. 11.

¹² Zahtev, par. 12.

¹³ Zahtev, par. 19–20.

na pretresnom veću."¹⁴ Odbrana dodaje da, na osnovu pravila 98, "[pretresno veće] ima inherentnu sposobnost da u spis unosi relevantne informacije", a naročito da *proprio motu* poziva svedoke, ali da mu pomenuto pravilo ne daje ovlašćenje da *proprio motu* prihvata dokaze.¹⁵ "Kad bi se pretresnom veću dalo neograničeno diskreciono ovlašćenje da, po okončanju dokazne faze postupka, predlaže i prihvata sopstvene dokumente", tvrdi odbrana, "otvorila bi se mogućnost da pretresno veće prekorači svoj mandat objektivnog i nepristrasnog prosuditelja i počne da zagovara neki konkretan stav ili teoriju u kontekstu suđenja."¹⁶

10. Tužilaštvo u odgovoru osporava stav odbrane i navodi da pretresno veće, na osnovu pravila 89(C), može *proprio motu* da prihvati neki dokaz a da time svoju nepristrasnost ne dovede u pitanje.¹⁷ Tužilaštvo dodaje da odbrana, na osnovu pravila 89(D), nije pokazala na koji je to način potreba da se osigura pravično suđenje znatno pretešla nad dokaznom vrednošću spornog dokaza.¹⁸ Osim toga, tužilaštvo tvrdi da ne bi imalo prigovor ako bi Pretresno veće odbrani odobrilo da ponovo izvede dokaze, za ograničenu svrhu kakva je osporavanje sadržaja dokumenta koji je na osnovu pravila 65ter označen brojem 07680.¹⁹

II. MERODAVNO PRAVO

11. Pravilom 89(C) predviđeno je da "[v]eće može prihvatiti bilo koji relevantan dokaz za koji smatra da ima dokaznu vrednost", a pravilom 89(D) da veće "može izuzeti dokaz ako potreba da se osigura pravično suđenje znatno preteže nad njihovom dokaznom vrednošću".

12. U skladu s praksom Međunarodnog suda, veće ima inherentna diskreciona ovlašćenja da ponovo razmotri neku raniju odluku, ukoliko se pokaže da je u njenom obrazloženju napravljena očita greška ili ukoliko postoje konkretne okolnosti zbog kojih

¹⁴ Zahtev, par. 26.

¹⁵ Zahtev, par. 26–27.

¹⁶ Zahtev, par. 27.

¹⁷ Odgovor na Zahtev odbrane u vezi s prihvatanjem dokumenta *proprio motu* i zahtev za ponovno razmatranje, 24. februar 2011. godine (dalje u tekstu: Odgovor), par. 5–6.

¹⁸ Odgovor, par. 9.

¹⁹ Odgovor, par. 10.

je to potrebno kako bi se sprečila nepravda.²⁰ Takve okolnosti mogu uključivati nove činjenice ili argumente koji su iskrslili posle izdavanja odluke.²¹

III. DISKUSIJA

13. Dobro je poznato da krivični postupak pred Međunarodnim sudom spaja i elemente kontinentalnog prava i elemente *common lawa*.²² "Pravilnik Međunarodnog suda nije puki odraz akuzatornog sistema 'common lawa' ili inkvizitorskog sistema 'kontinentalnog prava', te [...] njegovi korijeni predominantno ne sežu samo u jedan sistem, već [...] je Pravilnik hibrid dva sistema."²³ Praksa Međunarodnog suda "primarno" počiva na kontradiktornom sistemu, ali ne samo na njemu.²⁴

14. Pretresno veće može da iskoristi svoje diskreciono ovlašćenje i da povremeno *proprio motu* prihvata pojedine dokumente. Pravilom 89(C) precizira se da "[v]eće može

²⁰ V. *Tužilac protiv Milana Martića*, predmet br. IT-95-11-A, Odluka po Zahtevu za ponovno razmatranje usmene odluke donete 29. februara 2008, 10. mart 2008. godine, par. 5; *Tužilac protiv Slobodana Miloševića*, predmet br. IT-02-54-AR108bis.3, poverljiva Odluka po Zahtevu Srbije i Crne Gore za preispitivanje Odluke Pretresnog veća od 6. decembra 2005, 6. april 2006. godine, par. 25, fusnota 40; *Tužilac protiv Milana Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-T, Odluka po Zahtevu tužilaštva za preispitivanje usmene odluke od 24. aprila 2007. u vezi sa svedočenjem Zorana Lilića, 27. april 2007. godine, par. 4.

²¹ V. *Tužilac protiv Rasima Delića*, predmet br. IT-14-83-T, Odluka po Zahtjevu tužilaštva za preispitivanje odluke Vijeća u vezi s prihvatanjem dokumentarnih dokaza, 13. februar 2008. godine, par. 9; *Tužilac protiv Jadranka Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-T, Druga odluka u vezi s uvrštavanjem u spis dokumentarnih dokaza koje je ponudilo tužilaštvo (Dretelj i Gabela), 18. januar 2008. godine (potpisano 12. decembra 2007. godine), str. 4, fusnota 4, s daljim referencama.

²² V. npr. *Tužilac protiv Fatmira Limaja i drugih*, predmet br. IT-03-66-T, Odluka po zahtevima tužilaštva da se ranije izjave prihvate kao bitni dokazi, 25. april 2005. godine, par. 8 (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Limaj*).

²³ *Tužilac protiv Vidoja Blagojevića i drugih*, predmet br. IT-02-60-PT, Odluka po zajedničkom prijedlogu odbrane za ponovno razmatranje Odluke Pretresnog vijeća o pregledu svih materijala koje je optužba dostavila optuženima u postupku objelodanjivanja, 21. januar 2003. godine, par. 12.

²⁴ *Tužilac protiv Dragoljuba Kunarca i drugih*, predmet br. IT-96-23 i IT-96-23/1-A, Presuda, 12. jun 2002. godine, par. 43; *Tužilac protiv Darija Kordića i Marija Čerkeza*, predmet br. IT-95-14/2-A, Presuda, 17. decembar 2004. godine, par. 22; *Tužilac protiv Slobodana Miloševića*, predmet br. IT-02-54-T, Odluka po Zahtevu tužilaštva za ponovno razmatranje pitanja dokaza svedoka odbrane Mitra Balevića, Vladislava Jovanovića, Vukašina Andrića i Dobreta Aleksovskog i odluka *proprio motu* o ponovnom razmatranju izvršćivanja u spis dokaznih predmeta br. 837 i br. 838 u vezi s dokazima svedoka odbrane Barryja Lituchyja, 17. maj 2005. godine, par. 17; Odluka u predmetu *Limaj*, par. 8; *Tužilac protiv Radoslava Brđanina i Momira Talića*, predmet br. IT-99-36-PT, Odluka po prigovoru Momira Talića na formu Izmijenjene optužnice, 20. februar 2001. godine, par. 23. V. takođe *Tužilac protiv Zejnila Delalića i drugih*, predmet br. IT-96-21-T, Odluka po Zajedničkom zahtjevu optuženih o izvođenju dokaza od 24. maja 1998. godine, 12. jun 1996. godine, par. 31 ("Režim postupka koji je formulisan za potrebe Međunarodnog suda, a koji Pretresno vijeće primenjuje, sastoji se od sinteze koja predstavlja mešavinu karakteristika tužbenog postupka iz *common law* i istražnih karakteristika sistema građanskog prava. Uviđamo da prvi sistem ima prevagu").

prihvatiti bilo koji relevantan dokaz za koji smatra da ima dokaznu vrednost". Osim toga, pravilo 98 dozvoljava pretresnom veću da poziva svedoke i ispituje ih. Time je implicirano da pretresno veće može da zatraži i da se neki dokument prihvati putem svedoka kog je ono pozvalo. Iz toga proizlazi da ne postoji pravilo kojim se izričito onemogućava prihvatanje dokumenata *proprio motu*.²⁵

15. Uprkos tome, Pretresno veće slaže se s odbranom da joj je trebalo pružiti adekvatnu priliku da ospori to što je dokument koji je na osnovu pravila 65ter označen brojem 7680 prihvaćen *proprio motu*. Zato Pretresno veće smatra da su se stekli uslovi da ponovo razmotri svoju odluku, kako ne bi došlo do nepravde.

16. Pretresno veće smatra da, na osnovu pravila 89(D), potreba da se obezbedi pravično i ekspeditivno suđenje odnosi prevagu nad dokaznom vrednošću koju pomenuti dokument ima kao dopuna sudskog spisa. S obzirom na prigovor odbrane, Pretresno veće odlučuje da poništi svoju odluku i da izbriše dokument iz spisa.

IV. DISPOZITIV

17. Iz navedenih razloga, Pretresno veće ovim

ODOBRAVA Zahtev i

BRIŠE iz spisa dokument koji je na osnovu pravila 65ter označen brojem 7680 (dokazni predmet C4).

²⁵ Slično tome, pravilom 94(B) pretresnom veću omogućava se da dela *proprio motu* i "odluči[...] da formalno primi na znanje činjenice o kojima je presuđeno ili dokumentarne dokaze iz drugih postupaka pred Međunarodnim sudom".

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je merodavna verzija na engleskom.

/potpis na originalu/

sudija Bakone Justice Moloto,
predsedavajući

Dana 28. februara 2011.

U Hagu,

Holandija

[pečat Međunarodnog suda]